

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120375325
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:6120375325.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., so sídlom Mlynské nivy 44/b, Bratislava, IČO: 35 910 739, zastúpeného Mgr. Miroslavom Hanecom, advokátom so sídlom v Žiline, Hruštiny 602, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. C. D. D. XXX, E. D. D., zastúpenému JUDr. Janou Bezákovou, advokátkou so sídlom v Prievidzi, Bakalárska 6, o zaplatenie 1.467,56 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 5. mája 2022, č.k. 16Csp/59/2020-220, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. **p o t v r d z u j e .**

II. Vo výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í tak, že žalovaný j e** **p**
o v i n n ý nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Prievidza trovy konania vo výške 15,15 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo výroku V. rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í tak, že žalobcovi p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

IV. Žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 733,78 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 733,78 eur od 19.06.2019 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Výrokom III. žalobcovi uložil povinnosť nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Prievidza trovy konania vo výške 15,15 eur, **v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.** Výrokom IV. žalovanému uložil povinnosť nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Prievidza trovy konania vo výške 15,15 eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Výrokom V. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1.467,56 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že právnym titulom uplatnenej pohľadávky je neoprávnený odber zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike. Pri kontrole odberného miesta dňa 13.02.2019 nadobudol podozrenie, že žalovaný odoberá zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii - plomba, na základe čoho bol plynomer demontovaný a odoslaný na posúdenie znalcovi. Znaleckým posudkom č. 390/PL-2019 zo dňa 28.05.2019 znalec F. G. H. potvrdil porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Znalec konštatoval, že s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote možno predpokladať,

že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené, odstránené a nahradené inou, neoznačenou plombou. V zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike neoprávneným odberom plynu je odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii s tým, že odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinný uhradiť prevádzkovateľovi distribučnej siete vzniknutú škodu. Spôsob výpočtu škody spôsobenej prevádzkovateľovi distribučnej siete za určené obdobie neoprávneným odberom plynu je stanovený vyhláškou Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z. Dňa 31.05.2019 žalovanému ako odberateľovi plynu žalobca vyúčtoval škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu za obdobie od 19.08.2018 do 12.02.2019, určenú podľa vykonávacieho predpisu vo výške 1.467,56 eur. Žalovaný dlžnú sumu neuhradil, preto sa obrátil na súd. Súd prvej inštancie na úvod konštatoval, že aktívna vecná legitímácia svedčí žalobcovi podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike, kde je žalobca uvedený ako jeden zo subjektov oprávnených uplatňovať si náhradu škody v prípade neoprávneného odberu. Žalobca je distribútorom zemného plynu. Súd prvej inštancie mal na základe výsledkov vykonaného dokazovania za preukázané, že žalovaný spôsobil žalobcovi škodu neoprávneným odberom plynu. Žalobca preukázal zákonné podmienky pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, keďže žalovaným došlo k neoprávnenému odberu plynu, a to spôsobom uvedeným v ust. § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že žalovaný v rozhodnom období od 19.08.2018 do 12.02.2019 plyn nesporne odoberal. Avšak nie je k dispozícii žiadny platný údaj z plynomera, ani žiadne iné objektívne a spoľahlivé údaje o množstve spotrebovaného plynu žalovaným, keďže výmena plomby číselníka vždy objektívne vytvára možnosť zásahu do mechanizmu číselníka, a teda do údajov o spotrebe plynu. Nakoľko nebolo možné spoľahlivo vyčíslieť na základe objektívne existujúcich skutočností skutočnú výšku škody a vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, kedy a kým došlo k výmene pôvodnej plomby merača, bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné určiť výšku škody v zmysle vyhlášky č. 449/2012 Z.z. Týmto spôsobom bola určená aj žalovaná výška škody na sumu 1.467,56 eur.

Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že na základe uvedeného výpočtu výšky škody dochádza k zisteniu teoretického maximálneho množstva odobratého plynu, teda vychádza sa z maximálnych možných hodnôt odberu a jeho nepretržitého trvania, čo pre odberateľa nie je vôbec priaznivé. To súd prvej inštancie zistil i porovnaním uvedeného výpočtu výšky škody s prehľadom - vývoja spotreby na odbernom mieste žalovaného (č.l. 130 spisu), z ktorého zistil, že spotreba zemného plynu u žalovaného bola pred spôsobením škody rôznorodá. Najnižšia spotreba zemného plynu bola v roku 2010, stav zistený skutočným odpočtom 28.07.2010 vo výške 175 m³ a najvyššia 21.07.2017 vo výške 1.022 m³. V prejednanom prípade vyčíslená výška škody vychádzala z predpokladu spotreby plynu žalovaným vo výške 3.912,8 m³, čo je viac ako trojnásobok najvyššej skutočnej spotreby zemného plynu u žalovaného. Aj z uvedeného je potom zrejmé, že výška škody sa tak ľahko vyšplhá na hodnoty, ktoré sú celkom nereálne. Keďže inštitút náhrady škody nie je sankčným prostriedkom, ale má plniť predovšetkým funkciu kompenzačnú a preventívnu, vypočítaná výška škody nemá byť neúmeraná skutočnosti. Preto podľa názoru súdu k stanoveniu výšky škody je potrebné pristúpiť na základe spravodlivého uváženia a vždy prihliadať na okolnosti prípadu. Na základe uvedeného potom súd prvej inštancie využil moderačné právo súdu podľa § 450 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne. Za primerané zníženie náhrady škody súd prvej inštancie považoval z vyššie uvedených dôvodov zníženie v rozsahu jednej polovice z uplatneného nároku na náhradu škody, t. j. zo sumy 1.467,56 eur a priznal žalobcovi nárok na náhradu škody vo výške 733,78 eur.

V prevyšujúcej časti žalobu ako neopodstatnenú zamietol. Pri posudzovaní požadovaného úroku z omeškania vychádzal súd prvej inštancie zo skutočnosti, že žalovaným nedošlo k úhrade dlžnej sumy po doručení výzvy na zaplatenie (vyúčtovania škody), čím žalobcovi vznikol zákonný nárok v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka požadovať popri plnení istiny aj úroky z omeškania, a to dňom nasledujúcim po dni splatnosti vyúčtovania škody. Preto súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z priznanej sumy 733,78 eur od 19.06.2019 do zaplatenia. Súd ďalej uviedol, že v danej veci vznikli štátu trovy zaplatením znalečného v celkovej sume 30,30 eur z rozpočtových prostriedkov súdu znalcovi. Aj keď uvedený dôkaz bol vykonaný na návrh žalovaného, za situácie, keď súd priznal žalobcovi uplatnený nárok len v jednej polovici, považoval za spravodlivé, aby trovy štátu v sume 30,30 eur znášali žalobca a žalovaný každý v jednej polovici, teda každý v sume 15,15 eur. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP. Vo

veci bol žalobca i žalovaný úspešný iba čiastočne, a to v rovnakom rozsahu, preto súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti výrokom II., III. a V. tohto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že súd žalobe vyhovie v plnom rozsahu, prizná mu náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania a žalovaného zaviazá zaplatiť SR trovy konania vo výške 30,30 eur. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nesprávny postup súdu prvej inštancie ohľadom aplikácie moderačného práva. Poukázal na to, že súd uviedol, že žalobca pri výpočte škody vychádzal z maximálnych možných hodnôt odberu a jeho nepretržitého trvania. On popiera tieto závery, keďže pri výpočte škody zohľadňoval všetky objektívne okolnosti odberu, ktoré zohľadňujú obdobie neoprávneného odberu. Bral do úvahy počet dní v období mája až septembra a počet dní v období októbra až apríla (podľa vykurovacej sezóny). Pri výpočte škody vychádzal zo spotrebičov umiestnených na odbernom mieste. Nie je pravdou, že pri výpočte škody vychádzal z maximálnych hodnôt v nepretržitom trvaní. Určil dobu užívania spotrebičov podľa vyhlášky vzhľadom na kategóriu objektov. Takýto výpočet škody je objektívny a ako jediný možný spôsob sa môže čo najviac priblížiť reálnemu odberu zemného plynu s meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Vo výpočte škody, ktorý je prílohou faktúry a žaloby, je presne uvedené, koľko hodín denne (napr. spotrebiče na varenie 2 hod.) a v akých obdobiach sa spotreba počíta a ako bola celková škoda vypočítaná. Preto odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie zásadne odporuje reálnemu výpočtu. Súd teda ani nevedel, ako bola škoda vypočítaná, keď uviedol, že žalobca vychádzal z maximálnych možných hodnôt. Súd použil na odôvodnenie svojho rozhodnutia argumentáciu uvedenú v náleze Ústavného súdu SR (114/2020), ktorá diametrálne odporuje rozhodovacej praxi NS SR aj ostatnej rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR ním predloženej na pojednávaní 07.04.2022, t.j. II. ÚS 207/2021, II. ÚS 319/2021, I. ÚS 457/2021. Ďalej namietal, že aplikácia moderačného práva podľa § 450 Občianskeho zákonníka je možná len v prípade, ak sa jedná o škodu neúmyselnú. Okolnosti aplikácie tohto ustanovenia sú uvedené v samotnom ustanovení, a síce, že súd pri aplikácii musí (nie môže) vziať na zreteľ najmä to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila. Súd musí uviesť konkrétne okolnosti, ktoré slúžili ako podklad pre uplatnenie moderačného práva. V odôvodnení rozsudku nestačí poukázať len na ust. § 450 Občianskeho zákonníka bez uvedenia okolností, ktoré slúžili ako podklad pre toto opatrenie. V konaní pred súdom prvej inštancie neboli skúmané osobné a majetkové pomery žalovaného. Žalovaný v konaní neuvádzal a nepreukazoval svoje majetkové pomery a súd to ani od neho nežiadal. Bol toho názoru, že neboli naplnené zákonné predpoklady na aplikáciu moderačného práva, keďže v konaní neboli preukázané nepriaznivé majetkové pomery žalovaného. Napokon súd v rozhodnutí ani riadne neodôvodnil aplikáciu moderácie, čo je v rozpore so zákonom. Z uvedeného podľa neho vyplýva aj nesprávny postup súdu prvej inštancie, keď rozhodol o nároku na náhradu trov konania a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Podľa jeho názoru súd nesprávne postupoval, ak ho zaviazal nahradit' Slovenskej republike trovy konania vo výške 15,15 eur za vypracovanie znaleckého posudku. On bol nepochybne procesne úspešný čo do základu nároku. Výška priznanej časti uplatňovaného nároku závisela od úvahy súdu, ktorú nemohol predvídať, pretože to nie je objektívne možné. Zamietnutie časti vo výške 733, 78 eur teda nie je prejavom procesného úspechu žalovaného, ale iba dôsledkom úvahy súdu. Nemožno preto uvažovať o nepriznaní mu náhrady trov konania. Taktiež nesúhlasil so záverom súdu ohľadom jeho povinnosti zaplatiť Slovenskej republike časť znaleckého. Považuje za neprípustné, aby bol zaviazaný zaplatiť uplatnený nárok v jednej polovici za vykonaný dôkaz, ktorý navrhol žalovaný. On v konaní namietal vykonanie tohto dôkazu, preto má za to, že žalovaný musí tieto trovy znášať sám. Napokon samotný dôkaz potvrdil jeho tvrdenia. Nie je pravdou, že by bol úspešný v spore len v jednej polovici, ktorá mu bola priznaná len preto, že súd túto sumu znížil na základe svojej úvahy a ani to riadne v rozhodnutí neodôvodnil, čo možno považovať za svojvôľu. Nemožno potom podľa jeho názoru aplikovať ani ust. § 255 ods. 2 CSP, pretože nebol úspešný len čiastočne, ale bol plne úspešný, čo sám súd aj uviedol s odôvodnením, že preukázal oprávnenosť uplatňovaného nároku. Poukázal na rozhodnutie NS SR, ktorý ustanovil, že v prípade neoprávneného odberu zemného plynu sa nejedná o spor s ochranou slabšej strany. Dodal, že súd prvej inštancie na pojednávaní neuviedol predbežné právne posúdenie veci. Preto nemal možnosť vyjadriť sa k úmyslu aplikovať moderačné právo, namietat' ho a zároveň tak žiadať preukázanie majetkových pomerov žalovaného. Napadnuté rozhodnutie preto považuje za nesprávne, dostatočne neodôvodnené a nepreskúmateľné.

3. K odvolaniu žalobcu podal prostredníctvom právnej zástupkyne vyjadrenie žalovaný.

Stotožnil sa s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a žiadal ho potvrdiť. Uviedol, že moderačné právo, aplikované súdom prvej inštancie, bolo použité správne. Poukázal na to, že žalobca pri výpočte škody vychádzal z maximálneho možného odberu a jeho nepretržitého trvania. Pritom k neoprávnenému odberu plynu došlo na mieste verejne prístupnom. Preto sa aplikoval § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike.

4. V replike žalobca poprel tvrdenia žalovaného, uvedené v jeho vyjadrení. Namietal, že pri výške škody nevychádzal z maximálneho možného odberu a jeho nepretržitého trvania, ako na to poukázal v odvolaní. Pri výpočte výšky škody postupoval správne a v súlade so zákonom. Dodal, že meradlo nebolo verejne prístupné.

5. V duplike žalovaný uviedol, že zo spisu, teda z fotografií v znaleckom posudku, ako aj z výpovede svedkov v konaní vyplynulo, že meradlo je umiestnené v plote, a teda je a bolo verejne prístupné. V ďalšej časti zopakoval už skôr uvedenú argumentáciu.

6. V ďalšom vyjadrení žalobca poprel tvrdenia žalovaného a zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

7. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku II. potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP a v závislých výrokoch III. a V. je potrebné napadnutý rozsudok zmeniť podľa § 388 CSP.

8. Výroky I. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie odvolaním napadnuté neboli, preto je v týchto častiach rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

9. Žalobca odvolaním nesúhlasil s čiastočným zamietnutím jeho žaloby súdom prvej inštancie. Namietal aplikáciu ust. § 450 Občianskeho zákonníka.

10. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka, upravujúce moderačné právo súdu ohľadom výšky škody, porovnaním vývoja spotreby na odberom mieste žalovaného. Z neho zistil, že výška škody vyčíslená v súlade s vyhláškou č. 449/2012 Z.z. vo výsledku činí viac ako trojnásobok skutočnej spotreby zemného plynu žalovaným. Súd prvej inštancie z uvedeného vyvodil, že výška škody sa tak vyšplhá na hodnoty, ktoré sú celkom nereálne, preto bolo podľa jeho názoru namieste využiť moderačné právo.

11. Podľa § 450 Občianskeho zákonníka, z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

12. Vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že v tomto type sporov je možná aplikácia moderačného práva výšky škody podľa § 450 Občianskeho zákonníka. To dokladá aj judikatúra súdov (napr. vec prejednávajúci senát pripustil aplikáciu § 450 Občianskeho zákonníka už v rozsudku zo dňa 27.04.2016, sp. zn. 17Co/135/2016).

13. Odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, keď využil v danej veci moderačné právo ohľadom výšky škody podľa § 450 Občianskeho zákonníka. V prejednanom prípade totiž nebolo preukázané, že by došlo ku škode úmyselne, čo by vylučovalo aplikáciu moderačného práva súdu. Tomuto záveru zodpovedá aj obsah spisu znalec nezistil poškodenie plomby, poškodenie krytu, ako ani meradla (č.l. 9 - znalecký posudok F. H.), pričom v rámci odborného vyjadrenia znalec F. H. skonštatoval, že mechanoskopickým skúmaním nie je vo všeobecnosti možné určiť dobu vzniku mechanoskopických stôp (č.l. 177). Žiaden dôkaz v tejto veci tak nepreukazuje, že by žalovaný spôsobil škodu úmyselne. Tento záver napokon žalobca odvolaním nevyvracia konkrétnymi tvrdeniami, v čom malo spočívať úmyselné spôsobenie škody žalovaným.

14. V prípade aplikácie moderačného práva je potrebné sa zamerať na to, či jestvujú na zníženie náhrady škody dôvody hodné osobitného zreteľa. Či sú „tieto dôvody dané, musí súd starostlivo posúdiť. Berie pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby,

ktorá bola poškodená. Súd teda musí hodnotiť predovšetkým okolnosti vzniku škody, najmä z toho hľadiska, či vzhľadom na okolnosti vzniku škody je spravodlivé, aby škodca nahradil škodu v plnom rozsahu“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.06.2008, sp. zn. 1 Cdo 87/2007).

15. Ak preto zákon ukladá súdu, aby zvažoval kritérium „ako ku škode došlo“, tým „dáva súdu priestor k posúdeniu všetkých do úvahy prichádzajúcich okolností, ktoré sa vyskytli v súvislosti so škodnou udalosťou a ktorú je potrebné zohľadniť podľa miery relevancie, ktoré im možno z hľadiska moderačného oprávnenia súdu prisudzovať. Ide zároveň o celkom logické hľadisko, pretože v rôznorodých životných situáciách môže škoda vzniknúť za špecifických okolností, ktoré síce nemusia mať vplyv na vznik zodpovednosti, avšak práve z ich pohľadu môže požiadavka na plnú náhradu škody vyznievať ako neprímerane prísne či tvrdé opatrenie“ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 21.01.2020, sp. zn. 25 Cdo 2216/2019).

16. Zmyslom moderačného práva tak je „zmiernenie dopadu zodpovednosti za škodu škodcu tam, kde by uloženie povinnosti v plnom rozsahu predstavovalo s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prílišnú tvrdosť. Východiskom tohto ustanovenia je úvaha, že v niektorých prípadoch hodných osobitného zreteľa, keď došlo k neúmyselnému spôsobeniu škody, by uloženie povinnosti nahradit škodu v plnom rozsahu bolo v rozpore s preventívnymi i reparačnými účinkami zodpovednosti za škodu a princípmi spravodlivosti“ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 31.01.2008, sp. zn. 25 Cdo 691/2006).

17. Okrem dôvodov, na ktorých založil aplikáciu moderačného práva súd prvej inštancie, odvolací súd zdôrazňuje, že celkom postačovalo posúdenie okolností vzniku škody.

18. Z obsahu spisu totiž vyplýva (a nie je to medzi sporovými stranami ani sporné), že v januári 2019 kontrolovali odberné miesto žalovaného zamestnanci žalobcu. Žalované obdobie požadovanej náhrady škody je 19.08.2018 - 12.02.2019. To spadá do fakturačného obdobia 19.08.2018 - 22.08.2019.

19. Ak preto v januári 2019 žalobca (prostredníctvom svojich zamestnancov) vykonal u žalovaného kontrolu a neoznámil žalovanému, že neoprávnene odoberá plyn, tak sa žalovaný mohol dôvodne spoľahnúť na to, že od počiatku fakturačného obdobia (19.08.2018) až do kontroly odberného miesta zamestnancami žalobcu (január 2019) odoberá plyn oprávnene a v súlade so zákonom. V priebehu konania svedkyňa - dcéra žalovaného - pred súdom prvej inštancie vypovedala ohľadom kontroly odberného miesta zamestnancami žalobcu, pričom dokonca uviedla, že „pred odchodom ma títo zamestnanci ešte ubezpečili, že všetko je v poriadku...“ (č.l. 114). V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že žalobca disponuje odborným aparátom, ktorý pri kontrole odberného miesta mohol, ak sa plyn z tohto miesta neoprávnene odoberal, túto skutočnosť okamžite indikovať konkrétnemu odoberateľovi plynu a okamžite mal zabezpečiť nápravu zákonnou cestou. Ak tak, ako tomu je aj v prejednávanej príhode, neučinil, tak napokon umožnil aplikáciu sankčnej náhrady škody v zmysle vyhlášky, ktorú aplikoval aj súd prvej inštancie pre výpočet výšky škody (ktorú následne moderoval podľa § 450 Občianskeho zákonníka). Prítom však platí, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho (resp. i nepoctivého) konania (nemo turpitudinem suam allegare potest). Súčasne je potrebné podotknúť, že žalovaný doposiaľ pravidelne plyn uhrádzal a nevyšlo v konaní najavo, že by niekedy v minulosti neoprávnene plyn odoberal.

20. Všetky tieto okolnosti opodstatňujú moderáciu výšky škody podľa § 450 Občianskeho zákonníka. Popri týchto okolnostiach vzniku škody by sa nejavila náhrada plnej škody vypočítanej podľa vyhlášky, ktorú aplikoval súd prvej inštancie, ako náležitá a vhodná.

21. Za týchto okolností súd prvej inštancie nepochybil, ak neskúmal osobné a majetkové pomery škodcu a poškodeného. Žalobca ako poškodený skúmanie týchto svojich pomerov, po žiadosti žalovaného o aplikáciu § 450 Občianskeho zákonníka ani nežiadal, a teda ani nepreukazoval. Žalovaný rovnako nepreukazoval svoje nepriaznivé osobné a majetkové pomery. Tieto pomery na strane žalovaného by výšku náhrady škody mohli iba znížiť, preto v tomto prípade nebolo namieste, aby súd prvej inštancie tieto pomery skúmal z úradnej činnosti (ex officio).

22. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie pristúpil k moderácii výšky škody vecne správne. Žalobca v odvolaní pritom nespochybňoval už moderáciu výšky škody na konkrétnu výšku (hranicu), ktorú učinil

súd prvej inštancie a odvolací súd nenachádza v tomto postupe súdu prvej inštancie žiadnu vecnú nesprávnosť.

23. Súd prvej inštancie tak rozhodol výrokom II. o zamietnutí zvyšku žaloby vecne správne. Preto odvolací súd potvrdil napadnutý výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 CSP).

24. Odvolací súd sa však stotožnil s námietkami žalobcu ohľadne rozhodovania o náhrade trov konania.

25. V tomto prípade výška priznanej náhrady škody závisela od úvahy súdu, nakoľko pristúpil k jej moderácii. Žalobca, pri uplatnení svojho nároku, nemohol zodpovedne predvídať konkrétnu výšku škody, ktorá mu bude priznaná, ak súd využije v konaní moderačné právo. Preto bolo nutné rozlíšiť, či žalobca uspel v základe svojho nároku (teda že do jeho práva bolo zasiahnuté), keďže výška priznanej škody bola sprevádzajúca (a nadväzujúca na) tento nárok.

26. Týmto záverom zodpovedá aj judikatúra Ústavného súdu SR. Ten v náleze zo dňa 04.08.2021, sp. zn. I. ÚS 24/2021-44 konštatoval, že „v súvislosti s posudzovaním procesného úspechu strán sporu v konaní, ktorého predmetom je nárok, ktorého dôvodnosť a výšku je možné len predvídať, pretože závisí od znaleckého posudku, resp. úvahy súdu, tak ako to bolo v prípade sťažovateľa, dáva ústavný súd do pozornosti právnou vedou i praxou akceptovaný názor, podľa ktorého zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech, čo sa týka základu uplatneného nároku, a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu (pozri aj II. ÚS 397/2020, II. 225/2020)“.

27. Vzhľadom na tieto závery bolo potrebné považovať žalobcu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania za plne úspešného, nakoľko v základe žalobou uplatneného nároku bol úspešný.

28. Preto odvolací súd zmenil napadnutý závislý výrok V. o trovách konania tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalovanému v rozsahu 100 % (§ 388 CSP).

29. Súčasne platí, že štát má právo na náhradu trov konania, ktoré v konaní platil proti sporovým stranám podľa výsledku konania (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2018, sp. zn. 4Obo 3/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako R 75/2018), teda aplikuje sa v podmienkach CSP pravidlo, ktoré platilo za účinnosti staršieho procesného predpisu (Občianskeho súdneho poriadku, „O.s.p.“), a to pravidlo obsiahnuté v ust. § 148 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na to, že žalobcu je potrebné považovať pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania za plne úspešného, bolo potrebné tomuto stavu prispôbiť aj rozhodovanie o náhrade trov konania štátu.

30. Preto odvolací súd zmenil aj napadnutý závislý výrok III. o trovách konania štátu tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Prievidza trovy konania vo výške 15,15 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 388 CSP).

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, keďže bol v odvolacom konaní plne úspešný. V zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).